

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30.—
za pol leta " 16.—
za inozemstvo
za celo leto Din 50.—
Inserati po tarifu. — Pla-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Vsakdo vživa,
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vra-
ča. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
nir. št. 2506. — Račun
pri pošti hranilni št. 14.194.

Da si bomo na jasnem!

Kdo ima pravico govoriti v imenu vseh? — Nepotrebno beganje in farbanje ljudi. —
Kdo sme govoriti v imenu kmetov?

Se iz nedavne naše zgodovine se gotovo vsak spominja kakšnega zborovanja ali shoda, kateregakoli, ko so najprej razni govorniki ljudi poskušali razpaliti za to ali ono reč, potem pa je stopil na govorniški oder mož, ki je s svečano povzdignjenim glasom začel brati »resolucijo« ali sklep glasovanja. Mi vsi vemo, da so se vsi taki sklepi navadno začeli z besedami:

»V imenu vsega slovenskega rodu (ljudstva itd.) pozdravljamo (obžalujemo, protestiramo) itd.« Ko pa je bila taka »resolucija« brez glave in pameti »sprejeta«, so se ljudje zadovoljno razšli.

Rekli smo, da so ljudje razne »resolucije« navadno sprejemali brez glave in pameti. Če bi bili namreč ljudje pri sklepanju raznih resolucij kaj mislili, bi se bili morali pač pri vsem vprašati:

»Kdo so ti ljudje, ki nam govorijo z odra? Kaj pa so? In kako morejo ti ljudje govoriti, pozdravljati koga, ali protestirati proti komu, ali čemu v imenu vseh? Kdo jih je pa pooblastil za to? Koliko ljudi pa sploh ve, kaj ti ali oni možakarji govorijo?«

Vidite, na to niso ljudje nikdar mislili in zato smo zapisali, da so ljudje sklepali, pozdravljali, protestirali itd. brez glave in pameti!

In kolikokrat se je zgodilo tole: V tem ali onem kraju so ustanovili kako društvo, za katero še vsi ljudje v vasi niso vedeli, da obstoji, kaj šele drugod. No in če se je Slovencev zgodila kje kakšna narodna krivica (še prej pod Avstrijo), je »mogočni«, čeprav celemu svetu neznan in nepoznan predsednik društva sklical sejo in protestiral »v imenu vsega slovenskega rodu« (!!) proti krivici. Če bi bil pa kdo gospoda predsednika pobaral, kje ima pooblastilo vseh Slovencev, na podlagi katerega se upa govoriti v imenu vseh Slovencev, bi bil mogočni predsednik prišel v silno zadrego.

Če bi hotel pa tak gospod predsednik ravnati pravilno, bi bil moral govoriti le v svojem imenu ali pa kvečjemu v imenu društva ali društvenega odbora, nikdar in nikoli pa ne v imenu vseh tistih, ki sploh ne vedo, da tak »gospod predsednik« nekje na svetu živi.

Govoriti torej ali koga pozdravljati ali proti komu protestirati itd. »v imenu vseh«, je velikanska traparija, pa ne le nedolžna traparija, ampak navadno tudi brezvestna farbarija ljudi!

To smo hoteli in morali najprej povedati, predno preidemo na samo stvar, o kateri hočemo pisati.

»Domoljub« je namreč v svojih zadnjih dveh številkah objavil nekaj prav zanimivih člankov o težavah, ki tlačijo naše kmete zlasti glede nekaterih novih davkov, posebno pa glede občinskih doklad. Vse to je prav in lepo, kajti če kdo zine in zapiše kakšno pametno, je to vedno prav in v redu. Ko pa pride

do točke, kjer hoče povedati, kaj je napravila »Kmetijska zveza« z ozirom na te težave, pa pravi, »da je »Kmetijska zveza« kot edina zastopnica našega kmetijskega ljudstva (!) poslala k gospodu banu deputacijo, ki naj pove ... itd.«

Mi bomo povedali kar na kratko: »Kdor zapiše kaj takega, kar smo zgoraj podčrtali, ta piše zavedno in zavestno neresnico!«

To hočemo v naslednjem tudi dokazati.

Slovenskih kmetov je pač nekaj stotisoč, pa tudi če jih je manj, to nič ne stori za naše dokazovanje. Kdor hoče govoriti v imenu vseh teh tisočev, ali pa kdor se hoče bahati s tem, da je »edini zastopnik« vseh teh tisočev, ta mora pokazati pooblastilo prav vsakega posameznika od vseh teh tisočev, da sme govoriti tudi v njegovem imenu! Če pa takih pooblastil nima, potem laže, če pravi, da je »edini zastopnik« ali pa da govori »v imenu vseh«. Če nima pooblastila od vseh, naj govori ali pa piše le v svojem imenu, ali pa v imenu pri tej ali oni seji navzočih odbornikov in prav nič več.

Prav tako je s »Kmetijsko zvezo«. To je res po zakonu oziroma po oblasni odločbi dovoljena »organizacija« in res je tudi, da vsak kmet lahko k tej organizaciji prostovoljno pristopi. Ni pa ta organizacija obvezna, kje bi moral vsak kmet biti organiziran! Toda šele če bi bila ta organizacija obvezna in če bi bil njen odbor prosto izvoljen, šele potem bi se dalo o »Kmetijski zvezi« reči, da je »edina« predstavica našega kmečkega ljudstva. Ker pa vsega tega ni, je »Kmetijska zveza« le zastopnica v njej organiziranih kmetov in nič

več! V imenu teh ima »K. zveza« pravico govoriti, nikakor pa ne v imenu vseh slovenskih kmetov!

V imenu vseh slovenskih kmetov bi mogla morebiti govoriti »Kmetijska družba«, pa tudi ta z vsó pravico le tedaj, če bi bilo članstvo pri njej obvezno. Tega pa zaenkrat ni, pač pa vidimo, da je današnja »Kmetijska družba« povsod zapostavljena. Zadnje čase smo imeli precej gospodarskih sestankov, kjer so obravnavali tudi o stvareh, ki globoko posegajo v gospodarsko življenje naših kmetov, pa še na take sestanke zastopniki družbe niso bili vabljeni ...

Da pa se prav razumemo, moramo povedati še to, da so pač slučajni, ko ena sama oseba lahko govori »v imenu vseh«. Ban Dravske banovine govori lahko v imenu banovine, če pozdravlja odlične goste itd. Toda treba si je zapomniti pri tem, da je on res po zakonu določeni edini predstavnik Dravske banovine, zato pa mora na drugi strani tudi nositi vsó odgovornost za vsako svojo besedo!

Bolezen, da hoče že vsak predsednik ali odbornik kakšnega še tako zakonitega in svetuznanega društva govoriti »v imenu celega naroda« itd., se je pri nas silno razpasla in je postala že tako navadna, da je kar več ne čutimo. Zato je pa vseeno še bolezen, ki jo je treba zatreti. Zato si zapomnite to-le:

Kdor kaj govori ali piše, ne more nikdar nič reči ali zapisati »v imenu vseh«, ampak samo v svojem imenu ali pa v imenu tistih, ki so ga pooblastili.

Govoričenje in čvekanje »v imenu vseh« je pri nas žalosten ostanek tiste nesrečne demagogije, ki se je bila razpasla med nami kakor plevel in ki je Slovence pokvarila na silno nizko stopinjo politične izobrazbe in zrelosti. Zato pa je treba s takimi bedarijami in traparijami enkrat temeljito pomesti.

Nadprodukcija inteligenčnega naraščaja.

To vprašanje je prevažno, da bi mogli brezobzirno mimo njega, pa naj ga promatramo s kateregakoli stališča. Pojav rasti inteligenčnega naraščaja je sam po sebi razveseljiv, ni pa tako razveseljiva njegova nadprodukcija, ki postaja tudi pri nas vedno bolj vidna in občutna ter vsebuje svojevrstno krizo, ki ji je za petami — duševni proletariat. Izgleda, da si ustvarjamo veliko glavo na majhnem telesu.

To je bilo svoječasno — še pred vojno — neznano. Kdor je imel v žepu spričevalo, je bil gospod, ker mu je bila v splošnem eksistenca zasigurana. Ker pa je danes lov za mesta, zato ona huda in ostra tekma tudi z nemoralnimi sredstvi, posvečenimi s strahom pred jutrišnjim dnem.

Odkod ta pojav — kje vzrok tega zastoja? Čete učeče se mladine leto za letom rastejo, vse srednje šole so prenapolnjene, vzporednice rastejo, profesorji so nervozni.

Mladina ne študira mogoče radi težnje in nagnenja do izobrazbe kot take, pač pa iz potrebe. Končni namen študija je vsekakor — kruh. Skrb za obstanek raste, a ž njo tudi boj, ki stavi na posameznika, kakor tudi na cele narode vedno večje zahteve. To stopa in naravno mora tudi stopati v ospredje pred vsem pri nagačenem mestnem prebivalstvu. Otroci vseh vrst uradništva, trgovcev, obrtnikov in prostih stanov itd., ki so jih socialne, gospodarske in druge prilike potisnile v mesta, — ti naj z izobrazbo dobe svojo dobo, oziroma naj se pripravijo za očetov, ali, če le mogoče, socialno in gospodarsko bolj uvaževano pozicijo. Tudi delavski stanovi kaj radi nudijo svojim otrokom kaj več, ker preizkušajo breme nevednosti, omalovaževanje ročnega dela in vedo, da je sama ročna, celo najpopolnejša ročna spretnost brez izobrazbe za življenjski obstoj veliko prešibka.

Nekam tako gredo naši računji.

Drugi vzrok študiranja:

Industrija in trgovina in ravno tako tudi kmetijstvo so se na podlagi naravoslovnih ved in na njih sloneče tehnike zelo razmahale. To kakor tudi vedno večja tekma sta narekovali specializiranje v svrhu čim večje izkoriščanja koristnih snovi. Za to pa ne zadostuje splošna, marveč tudi posebna stroki odgovarjajoča izobrazba.

Tretji vzrok se javi kot nekaka bolezen. So to napačni pojmi o »ročnem življenju« izven svojega poklica, oziroma izven svojega doma, kakor tudi napačni vzori, narekovani po ravno tako napačni duševnosti. Vse takozvano javno življenje boleha na njenih jalovih plodovih. Nižje plasti v svoji nepoučenosti in trpljenju streme za »gospodom« v tej ali oni lastnosti, dočim so vzori višjih plasti moč, ugled, kariera itd.

Vse premalo gledamo v lice bodočnosti, ki hodi nova pota. Predvojno, v zadnjih letih sicer bolj navidezno umerjeno življenje je naglo skrhala vojna. Vse po njej povzročene razpoke se vlečejo skozi življenje kakor črn pas. Gospodarsko življenje se zviha v velikih krčih, kar ni zmožno življenja, naglo propada in izginja.

Študij naj bi se promatral s stališča in v smislu naših narodnogospodarskih razmer. Eno je gotovo in sicer to, da smo agrarna država, a še vedno na zelo konservativnem podstavku. Kmečkimi kakor tudi drugim plastem manjka kvaliteta, ki igra vedno večjo vlogo. Ravno to pa je treba ustvariti in dvigniti. V ta namen je treba narodu večje splošne in poklicne izobrazbe.

Smo torej mnenja, da naj bi se sprejem gojencev v npraktičnih srednjih šolah omejil na kritje potrebe. Bolje tako kot pa produkcija duševnega proletariata. Starišem pa svetujemo, da študirajo svoje otroke za kmetijsko stroko. Naši kmečki gospodarji — ki s študiranjem otrok po prenatrpanih gimnazijah in njim podobnih zavodih obremenjujejo sebe in bodočnost svojih otrok — naj vedo, da nudijo otrokom s praktično meščansko in kmetijsko (nižjo ali srednjo) šolo bolj sigurno bodočnost. In dalje velja njim, kakor tudi delavskim in obrtniškimi stanovom sledeča beseda:

Ne obračajte obrti hrbta! Res je, da preživlja tudi ta svojo krizo in je v pesteh močnejše industrije. S tem pa ni rečeno, da je v

doglednem času zapisana smrti. Tudi ni res, da je obrtniški stan manjvreden. Saj se lahko v življenju prepričate, da je marsikateri obrtnik resničen gospod, dočim je dozdevni gospod revež. Pomniti pa je treba, da zahteva danes tudi obrt vedno večjo splošno in poklicno izobrazbo. Ni torej dovolj ljudska šola in nekaj let pri mojstru, ampak nekaj razredov srednje, oziroma popolno meščansko šolo, nato pa čim večjo poklicno sposobnost.

Zaključujemo. Inteligenčni proletariat je večje socialno zlo kot pa delavski. Zato bi se morala naša javnost s tem problemom resno baviti. o—n.

General Peter Živković,

predsednik prve jugoslovanske vlade, ki je izvedla novo upravno razdelitev Jugoslavije na banovine na podlagi zakona od 3. oktobra 1929.

likor bolj se organizira združništvo, tem manjša in manj pomembna je vloga trgovine.

Če torej presojava stvar z načelnega stališča, vidimo, da ni pravilno tisto mnenje, da mora trgovec tudi živeti, ker da tudi on plačuje davek. Če plačuje trgovec davek, ga gotovo ne plačuje od drugod, kakor od dobička. Trgovski dobiček pa prihaja od nižjih cen, ki jih dobi kmet. Če pa kmet dobi manj, plača tudi manj davka. Za državno blagajno je končno vseeno, ali prinese 100 Din vanj samo kmet ali samo trgovec, ali pa če prinese vsak nekaj, — ni pa to vseeno za kmeta. Zato pa bo prav, če se bo tudi naše gospodarstvo usmerilo tako, da bo omogočen čim večji direktni nakup in direktna prodaja blaga. Trgovcem se zato ne bo nič slabše godilo, ker bodo še vedno imeli dovolj posla in tudi dovolj kruha.

Balkanska konferenca.

V Atenah, glavnem mestu Grčije, se je sestala v nedeljo 5. t. m. prva balkanska konferenca. Na konferenco so prišli zastopniki 6 balkanskih držav, namen konference pa je, da pripravi pot za ustvaritev Zveze balkanskih držav ali balkanske unije. Na konferenco je prišel tudi zastopnik Društva narodov in pa predsednik mednarodne organizacije za ohranitev miru.

Mi poznamo že iz predvojne dobe znano politično geslo: Balkan balkanskim narodom! To geslo je nastalo takrat, ko so bile skoro vse male države na Balkanu še več ali manj odvisne od vplivov raznih evropskih velesil, zlasti od bivše carske Rusije in od bivše Avstrije. Te dve državi sta si bili zaradi svojih interesov na Balkanu vedno v laseh, račune tega tekmovanja so pa običajno plačevale male balkanske države, ki so živele skoro vedno v vojskah, kamor jih je pognala ena ali druga velesila. Polagoma pa so tudi balkanske države in balkanski narodi to igro spregledali in takrat se je rodilo politično geslo: »Balkan balkanskim narodom! To geslo hoče povedati, da na Balkanu nima nobena izvenbalkanska država nič iskati, pač pa naj si balkanske države in balkanski narodi sami uredijo svoje življenje in svoja medsebojna razmerja.

Ta cilj zasleduje tudi sedanja konferenca balkanskih držav v Atenah. Mi vemo, da svetovna vojna in njej sledeča mirovna konferenca zamotanih in zapletenih prilik na Balkanu niso uredile, ampak ostalo je še mnogo vprašanj nerešenih. Rešiti ta vprašanja pa pomeni veliko pridobitev v interesu miru na Balkanu. Rešitev seveda ne bo lahka, toda kjer je dobra volja, tam se da z vztrajnim delom še nekaj doseči. Zato bo konferenca najprej ugotovila, kaj imajo balkanske države že skupnega, da na ta način najdejo solidno in trdno podlago za nadaljnje delo, potem pa bodo poskusili zediniti se v vseh spornih vprašanjih.

Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz-Josefove« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz-Josefova« voda radi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz-Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

ZKD v Mariboru priredi v nedeljo, dne 12. oktobra 1930 v dvorani kina Ditrich v Murški Soboti gospodarski in prosvetni poučni tečaj, ki bo trajal ves dan. Predavanja so strokovno-kmetijske, gospodarske, združne ter zdravstvene vsebine. Na tečaj se vabijo vsi kmetje in njih sinovi, kakor gospodinje in dekleta.

Korak nazaj.

Ni še dolgo tega, ko smo mogli poročati za kmete ugodno novico, da bodo pri nas nakupovali hrano za vojaštvo naravnost. Pozdravili pa smo takrat to novico z odkritim veseljem, ker tak način nakupa hrane za vojake pridelovalcu vendarle prinese nekaj več denarja v hišo kakor pa nakup preko trgovcev.

V soboto smo pa zopet brali v časopisih poročilo, da so sklenili nakupovati hrano za vojaštvo zopet preko zadrug ali pa preko trgovcev. Ta sklep so utemeljevali s tem, da mora tudi trgovec nekaj zaslužiti, kajti tudi on plačuje davke.

Ta sklep pomeni stvarno korak nazaj. Za nas v Dravski banovini sicer ne bo preveč občuten, ker imamo dobro organizirano združništvo, ki bo seveda moralo že paziti, da dobi v smislu odločbe vojne uprave razne dobave za vojaštvo v svoje roke, drugod pa, kjer združništvo ni tako razvito, bo za kmeta ostalo vse pri starem.

Ta stvar pa ni zanimiva le glede samih dobav, ampak je še bolj zanimiva glede stališča, ki ga hoče imeti še danes v modernem gospodarskem življenju trgovina. To stališče nima z zgoraj omenjenim ukrepom nobene

zveze in zato govorimo o njem le čisto načelno.

Kaj je trgovec? Mi vemo, da je trgovec le posredovalec za nakup in za prodajo blaga. Mi rabimo dosti reči, ki jih je treba pripeljati od daleč in zato trgovcu, ki nam to blago pripelje in pri sebi hrani, radi damo za blago nekaj več kakor je on dal, ravno tako pa mu tudi radi prodamo svoje blago nekaj cenejše, ker vemo, da bo on tudi imel sitnosti in težave, predno bo našel kupca.

Ta posredovalna vloga je bila in je za ljudi še vedno zelo važna tam, kjer so slabe prometne zveze. Za kraje brez cest, železnic itd. je trgovec res skoraj dobrota. Čisto drugače pa je tam, kjer imamo dobre ceste, urejene železnice, telefon in brezjav, in še drugače je tam, kjer imamo dobro organizirano združništvo. V takih krajih pač ne rabimo več posredovalca, ampak lahko kupujemo in prodajamo razno blago naravnost, to je iz rok pridelovalca v roke potrošnika in narobe. Če pa že mora kdo posredovati, lahko posreduje primerno organizirana zadruga, tako da pride dobiček ali vsaj večina dobička zopet le naravnost v roke podružnikov oziroma pridelovalcev, ne pa le v roke posredovalcev. In ko

Velika vse-britanska konferenca.

1. oktobra se je pričela v Londonu britanska imperijalna konferenca. Konference se udeležujejo zastopniki vseh angleških dominijonov. Seje imajo v angleškem vnanjem ministrstvu in sicer v takozvani »locarnski« dvorani. V Locarnu je bil namreč sklenjen znani sporazum med Briandom in ranjkim nemškimi ministrom za vnanje zadeve dr. Stresemannom. Naša slika zgoraj kaže predsednika angleške vlade Ramsay-a Mac Donald-a in pa »locarnsko« dvorano

Britanska imperijalna konferenca v Londonu.

1. oktobra je začela v Londonu zborovati velika vse-britanska konferenca. Zadnja taka konferenca je zborovala pred 4 leti.

Če hočemo razumeti pomen te konference, moramo vedeti, kako je svetovna angleška država sestavljena. Britanski »imperij« (»cesarstvo«) obstoji iz materine dežele Anglije s Škotsko, potem pa iz kolonij. Kolonijalna posest Anglije je ogromna, ker se razteza na vseh pet delov sveta, en del — namreč Avstralija — pa je kar cel pod angleško oblastjo. Angleške kolonije pa nimajo vse enakih pravic, ampak uživajo različno svobodo. Najbolj napredne kolonije imajo naslov »dominijon«, kjer imajo svoje lastne parlamente, svoje lastne vlade s predsednikom in sploh vso popolno državno svobodo. So pa tudi kolonije, kjer odločuje le angleški guverner. Največji dominijoni so Kanada, Južna Afrika in Avstralija, za položaj dominijona pa se bori Indija. V Egiptu, kjer imajo sicer tudi svoj parlament in domačega kralja, odločuje angleški guverner. Ker imajo domini-

joni torej skoro popolno svobodo, tako da se prav malo razločujejo od neodvisnih držav, zato je treba vedno poiskati in utrjevati skupne vezi, da ostane to ogromno carstvo ohranjeno kakoršno je. Glavna vez je seveda skupni vladar, ki ga vse angleške »države« priznavajo za skupnega državnega poglavarja, druga močna vez pa je ogromno angleško brodogojstvo, ki ne štiti samo ožje domovine, ampak tudi kolonije. Angleško svetovno gospodarstvo je torej solidno zgrajeno na močni gospodarski skupnosti, ki pa ni nikakoli ovira za večjo ali manjšo politično svobodo posameznih članic angleškega svetovnega gospodarstva.

Sklepe, ki jih sklene angleška »imperijalna« konferenca, drže večinoma v tajnosti, ker se tičejo v glavnem najbolj občutljivih točk angleške politike. S tem pa seveda ni rečeno, da ti sklepi ne bi bili važni, kajti baš ti sklepi tvorijo podlago za vso angleško zunanjo politiko.

Nova avstrijska vlada.

Pretekli teden je bila sestavljena nova avstrijska vlada. Novo vlado so sestavili avstrijski fašisti in klerikalci (krščanski socialci). Vlada predstavlja izrazito meščansko kapitalistično smer. V njej ni niti delavskih niti kmetijskih zastopnikov. Nova vlada je takoj razpustila parlament in razpisala volitve. Na naši sliki vidimo od leve na desno: Predsednik vlade Vaugoin (klerikalec), notranji minister knez Starhemberg, vodja avstrijskih fašistov, in zunanji minister prelat dr. Seipel, bivši vodja klerikalcev.

Razmere v Nemčiji in Avstriji.

Poročali smo že, da so imeli v Nemčiji nedavno volitve za državni zbor, ki so prinesle »narodnim socialistom« ali »hitlerjevem« (tako jim pravijo po njihovem voditelju Adolfu Hitlerju) velik uspeh. Hitlerjeva politika pa zahteva stvari, ki so dosedanji nemški politiki spravljalivost in sporazumevanja zlasti s Francozi popolnoma nasprotna. Zahtevajo

namreč revizijo mirovnih pogodb, črtanje vojne odškodnine in novo ureditev mej nemškega ozemlja.

Ker pa »hitlerjevci« niso dosti močni, da bi sami sestavili vlado po svojem okusu, druge stranke se pa proti njim nočejo ali ne morejo združiti zaradi svojih notranjih nasprotstev, zato govore v Nemčiji mnogo o diktaturi, ki naj bi vodila nemško politiko v starem duhu spravljalivosti in izpolnjevanja pogodb.

Seveda računajo, da bila taka diktatura, če res pride do nje, precej desničarska.

V Avstriji

se pripravljajo, kakor se nekateri boje, nekaj podobnega. Tam so namreč razkrili v vodstvu državnih železnic velike nepravilnosti, tako da je zaradi te afere morala odstopiti vlada, ki ji je načeloval dr. Schober. Na njegovo mesto pa je prišel eden najbolj zagriženih nasprotnikov socialne demokracije, bivši vojni minister Vaugoin, ki se je vrhutega zvezal še z voditelji znane oborožene organizacije »Heimwehrov« in je dva voditelja Heimwehrov poklical v vlado. Ta nastop nove vlade je izzval v avstrijski javnosti veliko razburjenje in volitve, ki bodo meseca novembra, bodo jako živahne, ker se bo bil precej odločilen boj med skrajno desnico in skrajno levico. Nevarnosti hudega boja pa se mnogi boje in zato ni čudno, če se tudi v Avstriji slišijo glasovi o potrebi diktature, ki naj bi vzdržala javni mir in red.

Kakor je iz dogodkov razvidno, se torej »desničarji« po celi Srednji Evropi prav živo gibljejo in kakor kažejo volitve, dosega tudi uspehe.

Podeljevanje podpor.

Podeljevanje podpor za sadjarske nabavke in zgradbe. Banska uprava Dravske banovine je izdala naslednja navodila o podeljevanju podpor za sadjarske nabavke in zgradbe: 1. Kraljevska banska uprava podeljuje v višini razpoložljivih sredstev javnim ustanovam, korporacijam in privatnikom podpore za nabavo raznega sadjarskega inventarja in za napravo sadjarskih zgradb, kjer je to za napredek sadnega gospodarstva potrebno. 2. Dejansko potrebo in korist ugotovi referent za sadjarstvo ali sreski kmetijski referent, oziroma od banske uprave pooblaščen strokovnjak. 3. V posameznih krajih imajo korporacije prednost za podporo pred privatniki. 4. Privatnikom se daje podpora le za vzorne naprave kot vzornim sadnim gospodarjem. 5. Podpora se izplača proti ugotovitvi, da je nabava res izvršena, odnosno gradba izvršena tako, da ustreza namenu. 6. Višina podpore se izmerja v iznosu do tretjine celokupnih dokazanih nabavnih stroškov. 7. Potrdila izdaja v gornje namene ali dobavitelj ali županstvo in nato po potrebi nabavke, oziroma zgradbo oceni referent za sadjarstvo pri banski upravi ali pristojni sreski kmetijski referent, oziroma od banske uprave pooblaščen strokovnjak. 8. Privatnik, ki je deležen podpore, se mora pred prejemom podpore zavezati, da bo stavil na razpolago inventar, oziroma zgradbe tudi sosedom proti primerni odškodnini in njihovem jamstvu za odškodnino za morebitno poškodbo predmetov. — Zaveza se glasi: Podpisani (ime in priimek, poklic) ... iz (kraj, hišna številka) ... občina (ime občine) ... pošta (ime pošte) ... srez (ime sreza) ... potrjujem prejem pravilnika v podeljevanju podpor za sadjarske nabavke in zgradbe in se zavezujem, da bom dal na razpolago s podporo banske uprave Dravske banovine nabavljeni predmet (ime predmeta, oziroma zgradbe) ... proti primerni odškodnini tudi sosedom, če mi obenem jamčijo za odškodnino ob morebitni večji poškodbi predmeta. V primeru spora odloča o višini odškodnine občinski kmetijski odbor.

Največjo izbiro

Kuhinjske posode, in to aluminijaste, železne in emajlirane, različnih kvalitete in barv, po najnižji ceni, nudi tvrdka z železnino

Stanko Florjančič

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 35

Važna pojasnila k invalidskemu zakonu.

Izpremembe in dopolnitve iz l. 1929. določajo nove važne pravice prizadetih.

Uradno poročajo: V zvezi z zakonom o izpremembah in dopolnitvah invalidskega zakona z dne 4. julija 1929. in njegovih izprememb z dne 4. decembra istega leta smo prejeli tole pojasnilo:

Izpremembe in dopolnitve invalidskega zakona z dne 4. julija 1929 in njegove izpremembe in dopolnitve z dne 4. decembra 1929 so delo komisije, v kateri so bili zastopniki predsednika ministrskega sveta, ministra vojske in mornarice, ministrov financ, socijalne politike in narodnega zdravja in predstavnikov glavne kontrole, višjega invalidskega sodišča in osrednjega odbora udruženja vojnih invalidov.

Po § 1. teh izprememb breme dokazovanja, da izginoli bojevnik ni pobegnil ali se ni predal sovražnikom, leži na državnih oblastvih, a ne kakor doslej na zainteresirani stranki, ki zahteva invalidsko podporo, oziroma denarno pomoč.

§ 2. razširja krog oseb, ki jim je priznana pravica do invalidnine. Po tem paragrafu so vojni invalidi s pravico do invalidnine vsi bojevniki, ki so brez lastne kričve zaradi kakršnekoli bolezni med vojno oslepel.

§ 3. odreja invalidske prejemke, ki jih bodo prejeli vojni invalidi, oziroma njihove rodbine, dokler bodo invalidi bivali v invalidskem domu ali se nahajali v bolnici za duševne bolezni.

§§ 4, 5 in 10 prinašajo najvažnejše določbe. V zmislu teh odredb bodo vojni invalidi prve skupine, to se pravi vojni invalidi s 100% nesposobnostjo, za pridobitno delo, ki je potrebno za preživljanje, in ki so brez drugih podpor, prejeli invalidnino ter osebne in rodbinske doklade brez ozira na premoženjsko stanje, to se pravi ne glede na višino osnovnega neposrednega davka, ki ga plačujejo osebno ali njihovi združniki. Invalidi z manj ko 100 do 90% nesposobnosti za pridobitno delo bodo imeli odslej pravico do invalidnine in dodatkov, ako ne plačajo več ko 200 Din osnovnega neposrednega davka. Cenzus je s tem povišan za te invalide od 120 na 200 Din.

Po § 6. vdove, ki so v aktivni državni ali samoupravni službi ali ako prejema osebno pokojnino, nimajo pravice do invalidske podpore zase. Vdove dobe invalidsko

podporo za deco ne glede na to, ali prejema poleg svoje plače, oziroma osebne pokojnine še draginjske doklade za nje, pod pogojem, da deca ne prejema prejemkov ali pokojnine po očetu.

§ 7. Priznava roditeljem, ki imajo polnoletnega sina, pravico do denarne podpore pod pogojem, da njihov sin ni sposoben za hranitelja, to se pravi, da ni s svojim rednim telesnim ali umskim stanjem sposoben za vzdrževanje.

§ 8. ureja pravo do prejema invalidskih prejemkov oseb, ki prebivajo v inozemstvu.

§ 9. govori o obči seji višjega invalidskega sodišča, katerega odločitve so obvezne za vse oddelke.

§ 11. obsega določbe, ki so logično posledice ostalih izprememb in dopolnitev.

Najvažnejše določbe prinaša § 11. Po teh določbah bodo osebe, ki so na podstavi § 10 invalidskega zakona izgubile pravico do invalidnine, invalidske podpore, oziroma denarne pomoči, imele pravico do povračila tih prejemkov do 1. oktobra 1929.

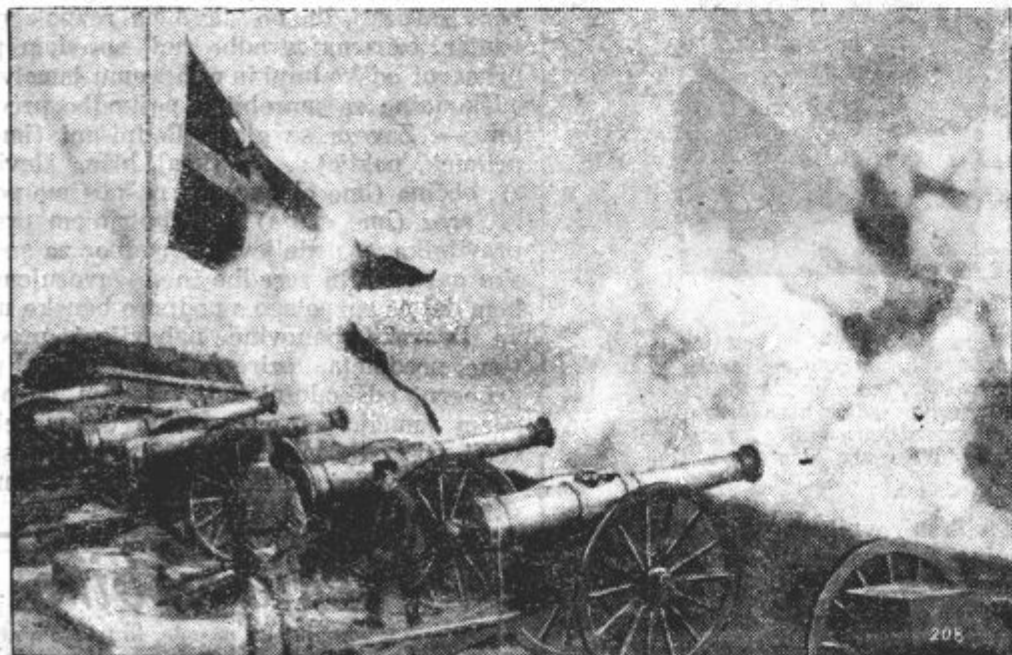
Dopisi

Obrh pri Dol. Toplicah. Gosp. urednik, dovolite nam zopet mal kotiček v Vašem listu. Zadnjič smo poročali, kako je nam dobro izpadla gasilska veselica v Podturnu, danes pa Vam moramo povedati žalostno novico, da smo zgubili enega najbolj agilnih članov našega društva Antona Finka iz Obrha št. 3. Povedati moramo, da so ga v soboto 27. sept. ob 11. ponoči v meniški vasi tamkajšnji mladoletni fantje napadli ter ga potolkli do smrti. Napadalec je bilo šest. Priklicali so ga iz hiše, ko se je nahajal v vasi pri dekletih. Ne vedoč, zakaj ga kličejo, je šel ven, nakar so ga napadli in pobili. Kako je nesrečnež prišel domov, ni mogoče dognati. Okrog 12. ure se prebudi mati nesrečnega fanta ter zasliši lahko zdihovanje, misleč da spi. Sprva se ne zmeni za to, misleč da se mu sanja. Ko pa čuje ponovni vzdih, se ji zdi nekaj nenavadnega. Hitro vstane, stopi k postelji, ali od groze odskoči, ko vidi, da je sinu glava omahnila ter so oči steklene. Na večkratni klic se ni oglašil. Sklicala je sosede, kateri so takoj poskrbeli za zdravnika in duhovnika. Zdravnik iz Toplic je svetoval, da se ga odpelje v bolnico, ako bo sploh še prestal vožnjo do

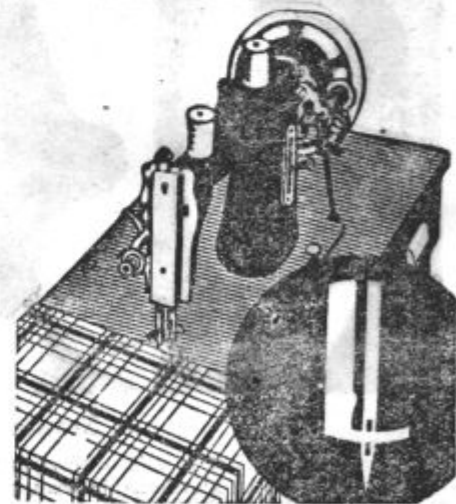
tja. Naslednjega dne je nesrečnež v bolnici izdihnil. Bil je ves čas v nezavesti. Pogreb nesrečnega fanta se je vršil 1. oktobra ob 4. uri popoldne. Pogreba se je udeležilo celokupno članstvo gasil. društva. Na grobu se je od ranjkega z ganljivimi besedami poslovil v imenu društva tajnik Iv. Rom. Spavaj v miru, dragi Tone, lahka Ti zemljica! Njegovim sorodnikom pa naše globoko sožalje. — Dne 30. septembra je v naši vasi sledila druga nesreča. Osemletni Avgust Murn iz Obrha št. 7 je šel v gozd s par svojimi vrstniki po kostanj. Splezal je kake štiri metre visoko na drevo, ko se mu nenadoma odlomi suha veja in nesrečnik je telebnil na tla ter si pri tem zlomil dve rebri na desni strani. Sedaj se zdravi v kandijski bolnici usmiljenih bratov.

Pucenci. Živinska razstava, ki jo je priredil dne 29. septembra naš rodovniški odsek za gojo živine simodolske pasme, je prav lepo uspela. Pri lepem vremenu je bilo zanimanje precej veliko. Prigona je bilo: 56 rodovniških krav, 6 bikov potomcev in 1 original nadež nad 18 mesecev, 7 telic potomcev nad 18 mesecev in 18 komadov mladine potomcev od 6—18 mesecev stare, dočim so teleta pod 6 mesecev bila pri kravah privezana. V rodovnik se jih je vpisalo na novo 15 komadov. Darila so dobile in sicer krave: Iaa., po 500 Din, Ia., po 300, 2 komada, I., po 200 6, II. po 100 23 in III. po 50 23; biki Ia. po 500 eden, II. po 150 dvain III. po 100 dva; telice in mladina I. po 150 dva, II. po 80 pet in III. po 40 12 komadov. — Največja mlečnost letno v rodovnik vpisanih krav je 838 litrov, najmanjša pa 1050 litrov, odnosno ena z 437 l. Odbire še ni bilo. — Materijalni uspeh so zagurali kr. banska uprava, srezki kmet. odbor v M. Soboti in hran. in posojilnica v Pucencih, dočim so moralen uspeh povzročili pod pokroviteljstvom razstave g. srezkega načelnika Lipovška razne ličnosti našega okoliša, za kar se je izrekla ponovna zahvala pri skupnem obedu.

Struge. Zopet se oglašajo iz Strug, bo morda kdo dejal. Da, dragi čitatelj, zopet se oglašamo, ker moramo sporočiti čitateljem »Kmetškega lista« slučaj, kakršnega zgodovina naše občine ni zabeležila. V enem mesecu smo imeli tri smrtne slučaje zapored. Vsi trije preminuli so bili istega priimka M e g l e n, ne da bi bili med seboj v kakem sorodstvu. V nedeljo 28. septembra smo spremili k več-

Častni pozdrav umrlemu raziskovalcu severnih polarnih krajev Andréu-u. Ob prevozu zemeljskih ostankov Andréu-a in njegovih tovarišev mimo danske obale je oddala baterija topov v trdnjavi Kronborg časten pozdrav. Ladja »Svensk sunde«, s katero so zemeljske ostanke učencjakeve prepeljali v domovino, je že došla na Švedsko.

HAID & NEU šivalni stroj
so prvovrsten nemški izdelek.

Prodaja jih tudi na ugodne obroke.

CENTRA

Trgovina šivalnih strojev
Ljubljana

Masarikova cesta

(palača Vzajemne zavarovalnice naproti kolodvoru)

Zastopnike sprejemamo povsod.

nemu počitku g. Josipa Meglena iz Tirovca, odbornika pri občini in Kmetijski podružnici v starosti 55 let. Bil je izvanredno močne narave, delaven kakor malokdo in do vzeta za napredek. Bil je strasten lovec, a si je pri tem nakopal bolezen, ki ga je pokopala. Pokoj njegovi duši.

Ižanski kot. V več krajih poživljajo in na novo ustanavljajo sokolska društva. Nekateri kraji pa, kjer je sokolstvo že lepo napredovalo in se razvijalo, se pa kar nič več ne zmenijo. Treba bo za taka društva nove spodbude in novih delavcev, da se poživijo mladinsko delo na izobrazbi duha in vzgoji telesa, ki nam je vsem potrebno. Stopimo na noge. Ižanci, zganimo se!

Po svetu

Angleški parlament se sestane na jesensko zasedanje 28. t. m. Voditelj liberalcev Lloyd George je pripravil za to zasedanje zakonski osmutek za olajšanje gospodarske krize in odprave brezposelnosti.

Zaroka bolgarskega kralja Borisa s hčerko italijanskega kralja. Italijansko uradno poročilo naznanja zaroko bolgarskega kralja Borisa s princeso Ivano, najmlajšo hčerko italijanskega kralja. Vprašanje zaroke se je obravnavalo že dve leti. Ker je kralj Boris pravoslavne vere, zaročenka pa katoliške, je mogel dovoliti cerkveno poroko le papež. Ta je stavil pogoje, da morajo biti otroci iz tega zakona katoliški. V to pa niso privolili pravoslavni cerkveni krogi in zaroka se je zavlekla do sedaj, ko se je našla zadovoljujoča rešitev za obe cerkvi.

Obvezen šolski pouk v Rusiji, in sicer na deželi štiriletni, po mestih pa sedemletni. Učitelje bodo vzeli iz mladinskih organizacij; za učitelje se bodo vzgajali dve leti dečki od 11 do 15 let, ki so vzgojno nadarjeni.

Indijski nacionalisti so začeli v Bombay posekavati olivna drevesa, da ne bi mogla angleška vlada več producirati olja ter ga izvažati. Vsled tega je prišlo do spopadov s policijo; okoli 50 vstašev je bilo ubitih.

Število nemških poslancev. Iz Berlina poročajo, da bo novi nemški parlament štel končno 577 narodnih poslancev.

Podlistek

Ivan Albrecht:

Sestra Dolorosa.

(Nadaljevanje.)

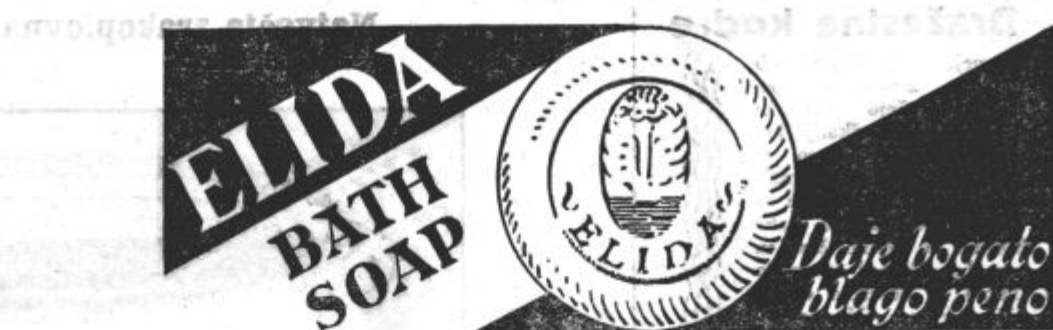
»Pa me ne boš kdaj jel zaničevati?« se je prva zbala Zalka.

»Tebe?! Kako le moreš izustiti kaj takega?!« se je uprlo mladeniču, a dekle:

»No, mar ni mogoče?! Saj veš, da ne vem niti za očeta niti za mater. V hlevu so me našli in še toliko znamenja ni bilo pri meni, da bi vedeli, če sem že krščena — «

»Ne misli na to,« jo je pobožal Cencan po vročem licu. »Saj z mano tudi ni bilo dosti drugače. Danes sem sicer izvedel, kdo mi je oče in kdo mati, pa bi morda bilo boljše, da bi nikoli ne vedel tega — «

Zaščemelo ga je v obeh in je moral zopet misliti na tujca, ki ga je bil sinoči našel v olšju. Je li to res njegov oče?

Novice

Nj. Vel. kraljica v Ljubljani. V soboto je prispela v Ljubljano Nj. Vel. kraljica Marija ter obiskala šole pri Uršulinkah in v Mladiki, zavod za zdravstveno zaščito mater in deček ter šolsko kuhinjo za deklice. Povsod je bila navdušeno sprejeta. Kraljica se je po obisku vrnila s spremstvom na Bled.

Zborovanja agrarnih interesentov so se vršila pretekle nedelje v Št. Vidu niže Ptuja, Sp. Duplek pri Marboru in v Črni vasi pri Ljubljani. Na zborovanjih je predaval geometer Milan Mravljec.

Umrla je v Litiji gospa Alojzija Slanc, soproga veleposestnika g. Franca Slanca. Pokojnica je bila izredno blaga žena, podpornica vseh dobrotvornih društev in dobrotnica revežev. Vzor žene in matere je bila spoštovanja od vseh, ki so jo poznali. Vsi jo bodo ohranili v trajnem spominu. Težko prizadeti rodbini izražamo naše globoko sočustvanje.

Uradne ure v Dravski ban. upravi. V vseh uradih kraljevske banske uprave Dravske banovine ter podrejenih državnih upravnih oblastev so uradne ure od 1. oktobra dalje dnevno od 8. do 12.30 ter od 15.30 do 18, ob sobotah pa od 8. do 14.

Kongres jugoslovanskih zdravnikov. V soboto je bil odprt v Splitu dvanajsti kongres udruženja jugoslovanskih zdravnikov. Za predsednika kongresa je bil izvoljen prof. dr. Alojz Zalokar iz Ljubljane.

Novi bankovci. Jugoslovanska državna tiskarna novčanic v Beogradu bo pričela v kratkem s tiskanjem novih bankovcev po 10,

100 in 1000 dinarjev z napisom »Kraljevina Jugoslavija«.

Preместitve. Po odredbi poljedelskega ministra sta bila premeščena višji veterinarski pristav 1-7 Viktor Degleria s sreskega načelstva v Kočevju k sreskemu načelstvu Ljubljana okolica, višje veterinarski pristav 1-7 aMksim Šribar pa s sreskega načelstva v Sokobanji k sreskemu načelstvu v Kočevju.

Razstava tiska je bila v ponedeljek odprta v Zagrebu in bo trajala do 13. oktobra. Razstava je prirejena v velikem obsegu in prikazuje vse panoge tiskarske industrije.

Samomor v sodni dvorani v Novem mestu. Trgovec Hinko Podlogar iz Mleščeva pri Stični je tožil progovnega nadzornika Antona Majerja iz Stične radi razžaljenja časti. V četrtek 2. t. m. se je vršila pred okrožnim sodiščem v Novem mestu obravnava, pri kateri je bil obtoženec oproščen. To dejstvo je tako vplivalo na trgovca Podlogarja, da se je vpricho sodnika in dveh odvetnikov ustrelil v senca. Bil je takoj mrtev.

Izvršitev smrtne obsodbe v Osijeku. V petek 3. t. m. je bila izvršena na dvorišču osiješkega sodišča smrtna obsodba 33letnega delavca Dragana Travnice, ki je ubil ogljarja Plutića in njegovo ženo z namenom, da se polasti njunega denarja. Dan pred obsodbo je bil obsojenec dobro razpoložen, mnogo je kadi in jedel grozdje, ki so mu ga ljudje prinesli, zvečer je pa použil še lep kos pečenke. Posloviti se ni hotel od nikogar. Vešala so bila postavljena na istem mestu, kakor svoj čas za Čarugo. Ko je stopil na stol, je zaklical: »Zbogom, bratje! Ne jezite se name, jaz nisem razbojnik. Nesreča me je privedla do zla. Kaj hočem?« Med tem mu je pa že krvnik položil zanjko okrog vratu.

Pod vlak, ker se ni marala poročiti. V vasi Medinci so hoteli poročiti starši lepo Anico Medved z nekim kmetom iz sosednje

Medtem se je spet zbala Zalka:

»Saj naju še oklicati ne bodo mogli — «

»Zakaj ne?«

»No, kar pomisli! Za ženina in za nevesto napovedo pri oklicih starše. Kakšne naj prisodijo meni?« se je z vernim pogledom zatopila v njegove oči.

»Pustiva to, Zalka,« je branil fant. »Kdo ve, kaj je nagnalo tvoja roditelja do tega koraka?! Da sta vedela, kakšnega angelea predajata slepi sreči, bi te gotovo ne bila popustila v Rodnikovem hlevu in jaz te ne bi nikdar poznal. Zato moram biti celo vesel, da se je zgodilo tako. Ti si mi vse na svetu!«

V odgovor so zavabila dekletova zdrava ustna. Fant se je sklonil in se dolgo ni mogel ločiti od njih.

»Nocoj naju bodo oče ošteli, če naju še nikoli niso,« se je iz opojne omame prebudila Zalka. »Stopiva brž v župnišče.«

»Čisto sem pozabil nato,« se je začudil fant. »Res sva se precej zamudila.«

Rahlo jo je še pritisnil k sebi:

»Oj, ti moja zala, ti sladka nevesta!«

Dekle je zadrželo ob tej besedi. Poredno je požugalo fantu, pa sta odšla.

V.

Peter Rodnik in gospod župnik sta bila že o vsem pomenjena, ko sta prišla ženin in nevesta. Skupaj so še malo posedeli in pokramljali in celo pogostil jih je prijazen gospod Matej, potem pa je mladima naročil, kdaj naj prideta k izpraševanju, ter jima je želel obilo sreče in blagoslova.

Domov grede je spet načela Zalka:

»Kako naju bodo pa oklicali, oče?«

»Kakor vse druge,« se je odrezal Peter Rodnik.

»In moji starši?« je vztrajala Zalka.

»Bog jim daj dobro, kjer so in koder hodijo! Mi homo morali pač opraviti brez njih,« je dejal gospodar. »Sicer je pa vseeno. Saj ni v nobenih bukvah zapisano, da bi morala biti oče in mati na hčerini svatbi.«

Zalki je kljub vsej prijaznosti zvenela Rodnikova beseda nekam trdo. Kakor v nebeški glorijsi si je predstavljala mater in bi bila tako silno, silno rada pri njej, da bi ji razkrila in zaupala svojo srečo. Oj, mati, mati —

Po večerji je Rodnik kmalu legel, Zalka in Cencan pa sta sedela pred hišo na klopi. Jasno nebo je bilo posuto z zvezdami, ki so mežikale in utripale, kakor da blagrujejo srečna zaročena. Po travnikih so čirikal murni, v dolini je šumela Drava. (Dalje.)

Dražestne kodre

neomejeno trpežne ob vlažnem zraku ali potjenju, dosežejo dame in gospodje brez škarij kodrank s Hela-esenco za kodranje las. Tudi najlepša bubi-glavica se s Hela olepša, ker je vsaka ondulacija odveč. Prihrani se veliko časa in denarja, pospešuje rast las. Pogled v zrcalo Vas bo vzradostil. Takoj se dosežejo obilni ondulirani kodri, mične frizure. Mnogo zahval. Zlasti gledališke umetnice je ne morejo prehvaliti. — Cena Din 12'—, 3 steklenice Din 25'—, 6 steklenic Din 40'—.

Dr. Nic. Kemény, Košice H, poš. pre-dal 12/213. — Češkoslovaška.

vasi. Deklica se je vsiljenega ji ženina brani-la na vse kriplje, toda starši so vztrajali pri svoji odločitvi. Ko se je bližal čas poroke, je sklenila deklica podvzeti zadnji korak, da se ubrani neljubega ji ženina. Vrgla se je pod vlak in ostala na mestu mrtva.

V Kandiji pri Novem mestu je umrl po celem Dolenjskem znani gostilničar Josip Zure v visoki starosti 70 let. Pokojnik je bil 25 let župan največje slovenske občine Šmihel-Stopiče, 27 let predsednik cest. odbora in ves napredek občine v teh letih je največ njegova zasluga. Šole, ceste in mostovi so vidni spomeniki njegovega dela. Bil je tudi 12 let deželni poslanec. Tudi bolnica v Kandiji je bila ustanovljena z njegovo pomočjo. Red usmiljenih bratov ga je imenoval za te zasluge za častnega brata. Načelnik gostil. zadruga je bil od njene ustanovitve. Zasluge, ki si jih je pridobil v javnem življenju za svojo občino in novomeški okraj, so bile priznane tudi na Najvišjem mestu, ko je bil odlikovan med drugimi tudi z redom sv. Save V. reda.

Grški kralj Jurij bi se rad vrnil. Časopisje je te dni poročalo, da se vrše priprave za povratek bivšega grškega kralja Jurija na prestol. Grški listi te vesti odločno pobijajo in zatrjujejo, da bo ostala Grčija zvesta republikanski vladavini.

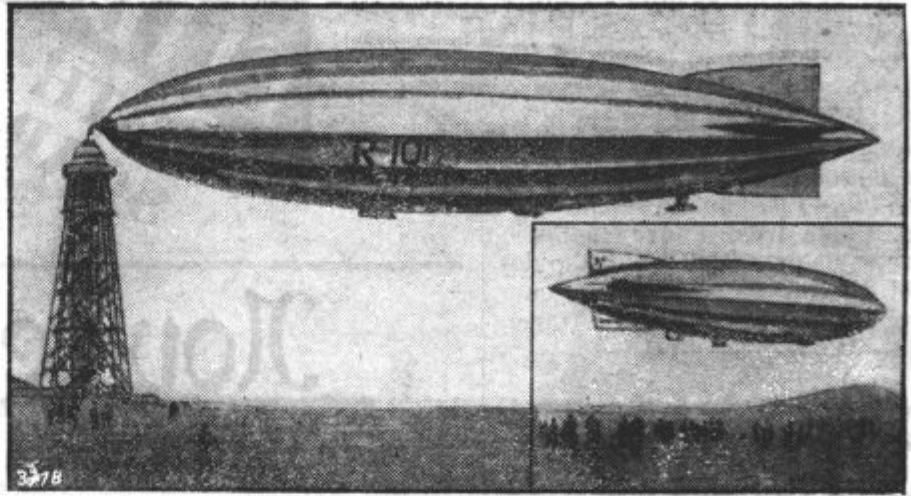
Kmetje prestopajo v staro katoliško cerkev. V hrvatski občini Gjelkovac seje pričel v zadnjih dneh močan verski pokret za prestop iz rimske v starokatoliško cerkev. Več sto moških iz vasi Imbriovac je priglasilo pri pristojnih oblastih prehod v starokatoliško cerkev. V vasi sta se mudila kanonika Strahinčak in dr. Bakšić, da bi onemogočila novi verski pokret, toda kmetje se niso dali pregovoriti. Po tem neuspelem poskusu so prišli k njim zastopniki starokatoliške cerkve in starokatoliška duhovnika, ki sta jim opravila službo božjo v hrvaškem jeziku. Maši je prisostvovala ogromna množica naroda, ki je z velikim zadovoljstvom poslušala službo božjo v svojem narodnem jeziku.

Omejeno izseljevanje v Kanado. Vlada v Kanadi je obvestila izseljeniški komisarijat v Zagrebu, da se smejo v Kanado izseliti samo tiste žene in otroci, katerih možje in očetje so se redoma izselili v Kanado in ki lahko vzdržujejo svoje družinske člane. Dovoljenja za vselitev so pa veljavna samo tista, ki so bila izdana pred 14. avgustom.

Italijanska ladja zadela v jugoslovansko jadnico. Pretekli teden se je dogodil ob dalmatinski obali pri Splitu zopet nesreča, ki jo je zakrivil italijanski parnik »Dormia«. Ta je z vožnjo v napačno smer zadela v jugoslovansko jadnico in jo težko poškodoval. Kapitan italijanskega parnika priznava svojo krivdo in je pripravljen poravnati škodo.

Smrt vsled vgriza steklega psa. Te dni je v groznih bolečinah umrl 16-letni kmetijski fant Slavko Kufrinac iz vasi Stupnik, katerega je pred 6 tedni ogrizel stekel pes. Po ugrizu fant ni pridajal velike važnosti rani, ker ni vedel, da je bil pes stekel in ni iskal zdravniške pomoči. Po šestih tednih pa so se

Največja zrakoplovna nesreča sedanosti.

Zrakoplov »R 101«, ki se je na poletu v Indijo ponesrečil.

Po vzorcu nemških Zeppelinov so zgradili tudi Angleži ogromne vodljive zračne ladje, med katerimi je bila največja »R 101.« To je bil istočasno največji zrakoplov na svetu. Z njim so napravili že več posrečenih poletov in v soboto so nameravali poleteti iz Anglije v Indijo. Zvečer ob 8. uri se je zrakoplov srečno dvignil z 58 potniki. Dasi je vladalo vetrovno in nestalno vreme, je vendar zrakoplov z lahkoto prebrodil razne vrtnice in viharje čez Rokavski preliv. Noč nad francoskim ozemljem je bila temna, viharna in deževna. Vsled tega je letel zrakoplov komaj par sto metrov nad zemljo, večkrat pa tako nizko, da je zadeval ob vrhove drevja. V bližini mesta Beauvais je parkrat zadela s prednjim koncem v nek grič. V tem trenutku ga je zgrabil zračni vrtnec in treščil na tla. Rezervoarji bencina in olja so eksplodirali, kar je povzročilo tudi eksplozijo plina, s katerim je bil zrakoplov napolnjen. Učinek je bil strašen. V hipu je bil ves zrakoplov v ognju. Izmed 58 potnikov jih je 50 zgorelo,

7 je bilo težko ranjenih in samo eden je ostal nepoškodovan. Izmed 7 ranjencev sta dva kmalu umrla v bolnici. Ljudje, ki so opazili nesrečo, so prihiteli z vseh strani na pomoč, toda vsled strahovite vročine niso mogli ničesar pomagati. Tudi gasilci niso mogli drugega storiti kakor da so odkopavali izpod ruševin zrakoplova zgljenela trupla. Med ponesrečenimi žrtvami se nahajajo najvišji dostojanstveniki angleške zračne službe, tako minister zrakoplovstva lord Thomson, podmaršal vojnih zrakoplovov, ravnatelj zrakoplovnih družb in drugi.

Ko so za nesrečo zvedeli na Angleškem, je vse prebivalstvo padlo v globoko potrtoost, od vseh strani celega sveta pa so prihajale sožalne brzojavke, med katerimi se nahajajo tudi brzojavke komandanta Zeppelina, dr. Eckenerja ter francoskih letalcev Cortesa in Bellontesa, ki sta nedavno preletela z aeroplanom iz Evrope v Ameriko. Ostanke nesrečnih žrtev so prepeljali v London, kjer so jih z največjimi častmi pokopali.

pojavitl pri njem znaki blaznosti, nakar so ocdali fanta v bolnico. Toda bilo je prepozno. V strašnih bolečinah je umrl.

Po sedmih letih obsojen morilec. Pred novomeškim okrožnim sodiščem je bil v ponedeljek obsojen na 18 let ječe in izgubo vseh državljanjskih pravic 26 letni Slavko Pintar, ki je l. 1923. ubil v družbi Žingerja Franca posestnika Janeza Rajerja. Žinger je bil že tedaj obsojen na smrt, pozneje pa pomiloščen na 20 letno ječo. Pintarja je pa porota oprostila, ker so pričre pod prisego izpovedale, da ni bil pri zločinu navzoč. Resnica pa je le prišla letos na dan na ta način, da je Žinger v mariborski kaznilnici natančno popisal zločin in izdal tudi Pintarja. Sledila je aretacija zadnjega in po sedmih letih zaslužena kazen.

Umor italijanskega učitelja v Vrhpolju pri Vipavi. V soboto zvečer sta dva neznanca ustrelila v Vrhpolju pri Vipavi italijanskega učitelja Sottorantija. Po storjenem činu sta pobegnili v temno noč. Preiskava je dognala, da je bil zločin storjen z lovsko puško. Da se maščujejo nad Slovenci, katerim pripisujejo tudi zločin v Vrhpolju, so fašisti navalili na uredništvo edinega slovenskega časopisa »Novi list« ter ga razdejali. Razbili so vse pohištvo, uničili stroje in hoteli zažgati poslopje, kar pa so karabinjerji preprečili. Fašistične oblasti so uvedle strogo preiskavo. Napadalec še niso izsledili.

Največje nemško letalo v Beogradu. Na zemunskem letališču je pristalo v soboto največje nemško letalo »Junkers G. 38«, ki ima v svojem trupu prostora za 15 potnikov. Po par urnem odmoru se je letalo zopet dvignilo in nadaljevalo svoj krožni polet po Evropi.

V smrt zaradi nezakonskega otroka. V Ormožu si je pretekli teden vzel življenje 23-letni sodarski pomočnik I. Lah iz Runča. Imel je ljubavno razmerje z neko deklico, ki je povila otroka. Iz strahu pred plačevanjem oskrbovalnih stroškov za nezakonskega otroka se je mladenič obesil.

Emigrantom iz Julijske Krajine, ki se želijo naseliti v Južni Srbiji. Savez agrarnih zajednic v Skoplju nudi Primorcem, priseljencim v Jugoslavijo, priliko z naselitev v Južni Srbiji, zlasti v bližini Skoplja, v srezu negotinskem ob reki Vardaru in ob glavni železniški progi na cesti Beograd—Solun. V selu Bstrenici ob Vardaru leže lepa polja, brda, pašniki in nekaj prav mičnih skoro novih pritličnih hiš, pripravnih za koloniste, ki bi se bavili z raznimi kmetijskimi panogami: vinogradništvom, sadjarstvom, vrtnarstvom, živinorejo, perutninarstvom in drugim. Zemlja je prvovrstna. Voda izvorna. Podnebje milo, z redkimi in izginjajočimi slučajji malarije. Savez agrarnih zajednic odstopa zemljišče proti takojšnjemu odplačilu ene petine kupne cene (ki je prav nizka), ostalo na amortizacijo tekom desetih let. Za gori omenjeno kolonijo Bistrenica se je prijavilo že lepo število reflektantov; med drugimi se naseli tam tudi g. Ivan Stepančič (Tita), nekdanji župan v Renčah na Goriškem, ki se je že v vojnem času tako živo zavzemal za vojne begunce. Pošten, delazmožne družine naj se takoj prijavijo z navedbo članov družine in drugih okolnosti, ki so važne, na naslov: »Informativni biro, Beograd, Pasteurjeva (Miloša Pocerca) Julica 23a«, kjer dobe vse potrebne informacije in pojasnila.

Kaj je čebelni med? Čebelni med je po čebelah nabrani in predelani sladki sok, ki ga nudi rastlinstvo zlasti v cvetovih. Po čebelah nabrani sladki sok se imenuje nektar in ni še med. Čebele med gostijo in predelajo v panju. Zreli med je gosto tekoč, čim gostejši je, tem boljši je.

Standardiziranje kmetijskih pridelkov. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu je imel strokovno anketo z zastopniki naših gospodarskih zbornic glede standardizacije kmetijskih pridelkov. Na anketi so bile za posamezne banovine določene glavne direktive za najvažnejše kmetijske proizvode. Zavod posveča temu vprašanju največjo pozornost ter bo v najkrajšem času izdelal zakonsko osnovo za standardizacijo žitaric in sadja.

Na Kitajskem se črna kuga čedalje bolj razširja. Pojavila se je že preko vse Kitajske in tudi v Mandžuriji.

Letalska nesreča v Nemčiji. Veliko potniško letalo, ki je obdržavalo zvezo med Dunajem in Berlinom, se je v bližini Dresdena ponesrečilo. Pri padcu je bilo 8 potnikov ubitih.

TEDENSKI KOLEDAR.

- 12. oktobra, nedelja: Maksimiljan.
- 13. oktobra, ponedeljek: Koloman.
- 14. oktobra, torek: Kalist.
- 15. oktobra, sreda: Terezija.
- 16. oktobra, četrtek: Gal.
- 17. oktobra, petek: Hedvika.
- 18. oktobra, sobota: Lukež.

SEJMI.

- 12. oktobra: Semič, Teharje.
- 13. oktobra: Kranjska gora, Sv. Rok.
- 14. oktobra: Kamnik.
- 15. oktobra: Nedlesk, Zlanina, Loče, Sv. Filip, M. Sobota.
- 16. oktobra: Kočevje.
- 17. oktobra: Loka pri Zidanem mostu.
- 18. oktobra: Trbovlje, Lukovica, Radohova vas, Sorica, Boh. Bistrica, Mozirje, Podsreda, Vojnik.

VALUTE.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din 13.45
1 švicarski frank	Din 10.94
1 avstrijski šiling	Din 7.97
1 angleški funt	Din 274.40
1 ameriški dolar	Din 56.30
1 francoski frank	Din 2.22
1 češkoslov. krono	Din 1.68
1 italijansko liro	Din 2.97

Raba lesenih plugov bo odpravljena. V kmetijskem ministrstvu bodo izdali pravilnik, ki bo uredil odpravo lesenih plugov pri obdelovanju zemlje. Kmetijsko ministristvo bo revnim kmetovalcem brezplačno delilo moderne pluge, ki jih prejme iz Nemčije na račun reparacij.

Vse poverjenike Kmetijske Matice vljudno prosimo, da pospešijo nabiranje naročnikov in nabiralne pole čimprej vrnejo Kmetijski Matici v Ljubljano. Knjige so v tisku, tiskalo se jih pa ne bo mnogo več, kot je pri-glašanih udov. Zato naj vsak kmetovalec, ki hoče imeti dobro in poučno čtivo, takoj naroči knjige, ker jih sicer ne bo dobil. V krajih, kjer še ni našega poverjenika, naj oni, ki bi bil pripravljen prevzeti nabiranje naročnikov, takoj javi svoj naslov na Kmetijsko Matico v Ljubljani, Kolodvorska 7, da dobi potrebna navodila. Vsi poverjeniki dobijo za svoje delo posebno nagrado. — Očetje, materel! Najlepše darilo svojemu sinu in hčerki preskrbite, če mu kupite knjigo. Za Miklavža, za Božič, za god, pri vsaki priliki, ko hočete svojega otroka nagraditi in mu napraviti veselje, kupite mu dobro knjigo, naročite mu knjige Kmetijske Matice!

Kupujte žepni Kmetijski koledar za leto 1931.

»Naše gorice«, glasilo Vinarskega društva za Dravsko banovino in vestnik Vinarske in sadjarske šole v Mariboru, mesečnik za pospeševanje kmetijstva, št. 9, septembra 1930., so izšle s sledečo vsebino: 1. Dragemu prijatelju v spomin Ant. Puklavca (s sliko). 2. Vinarska opravila v septembru. 3. Sadjarska opravila v septembru. 4. Gniloba na grozdju. 5. Ovinjenje sodov. 6. Društvene vesti. 7. Poročila o stanju vinarstva v Dravski banovini. 8. Drobiž. 9. Kmet. šolstvo. 10. Meteorološka opazovanja. Ta za našega kmetovalca prepotreben mesečnik dobi vsak član Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru brezplačno, če plača letno članarino 30 Din.

Modroce iz afrika, močno blago à Din 260.—
 žimnate modroce, peresnice, mreže, cvilih in žimo, posteljne odeje
 kupite najceneje pri
RUDOLF SEVER-ju
 LJUBLJANA, MESTNI TRG 2

Nov združni zakon. V poljedelskem ministrstvu bo te dni zgotovljen načrt novega združnega zakona, ki bo zamenjal vse dosedanje združne zakone, ki veljajo v Jugoslaviji.

Združne živinorejske razstave v kranjskem okraju. Da ne pride do nesporazumljenj, se tem potom še enkrat opozarja živinorejce, da bo na živinorejsko razstavo 11. oktobra t. l. v Kranju, kakor tudi na razstavo 18. oktobra t. l. v Selcih nad Škofjo Loko pripuščena le združna živina, t. j. živina članov vseh pristojnih okoliških živinorejskih zdruget.

Tržne cene v Ljubljani

dne 1. oktobra 1930.

Govedina: 1 kg govejega mesa I. Din 18—20, 1 kg govejega mesa II. Din 16—18, 1 kg govejega mesa III. 12—16. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. Din 24—25, 1 kg telečjega mesa II. 20—25 Din. Svinjina: 1 pra-

Polne prsi, strumna meča

prelestne, bujne, mične čare razvija pri damah vsake starosti od zdravnikov priporočana »Ideal-mikstura«. Nerazvite, suhe prsi hitro in krasno razvije do stanovitosti. Ze po 4-tedenski uporabi se dosežejo vidni uspehi strumnosti in polnosti, kar potrjujejo številne vposlane zahvale. — Mršave oblike vratu se lepo očarljivo razvijejo. Izbokle kosti izginejo. Šibka meča se z idealom vidno jačijo. Garancija: denar se vrne, če ni uspeha. — Cena Din 12.—, 3 steklenice Din 24.—.

Dr. Nic. Kemény, Košice B, pošl. predal 12/B 13. — Češkoslovaška.

šičjega mesa Din 25.—, 1 kg prašičjega mesa II. Din 20—24. Drobniča: 1 kg kostrunovega Din 14—15, 1 kg jagnjetine Din 18—20, 1 kg kozjega mesa Din —, 1 kg kozlačevine Din 25.—. Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. Din 10.—, 1 kg konjskega mesa II. Din 8.—. Perutnina: Piščanec majhen Din 12—15, piščanec večji Din 20—30, kokoš Din 25—30, petelin Din 20—25, raca 25—30, nepitana gos Din 50—55, domači zajec, manjši Din 8—12, domači zajec, večji Din 14 do 20. Ribe: 1 kg karpa Din 25—30, 1 kg ščuke 30 do 35, 1 kg postrvi Din 60.—, 1 kg klina Din 20.—, 1 kg mreke Din 15—20, 1 kg pečenke Din 10—15. — Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka Din 2.50—3, 1 kg surovega masla Din 35—40, 1 kg čajnega masla Din 44—52, 1 kg masla 40—44, 1 kg bohinijskega sira Din 30—32, 1 kg sirčka Din 8—10, eno jajce 1—1.50 dinarjev. Pijača: 1 liter starega vina Din 18—22, 1 liter novega vina Din 14—18, 1 časa piva 3—3.50 Din, 1 vrček piva Din 4.50—5, 1 steklenica piva Din 5.50—6. Kruh: 1 kg belega Din 5.—, 1 kg črnega Din 4.50, 1 kg rženega Din 4.50. Sadje: 1 kg jabolka I. Din 8.—, 1 kg jabolka II. Din 6.—, 1 kg jabolka III. Din 3—5, 1 kg lukzurnih hrušk Din 12.—, 1 kg hrušk I. Din 9.—, 1 kg hrušk II. 7—8, 1 kg hrušk III. Din 5—6. Mleviski izdelki na debelo: 100 kg moke št. 0 Din 365—385, 100 kg moke št. 2 Din 345—365, 100 kg moke št. 4 Din 300—310, 100 kg moke št. 6 Din 280.—; na drobno: 1 kg moke št. 0 Din 4.50, 1 kg moke št. 2 Din 4.25, 1 kg moke št. 4 Din 4.—, 1 kg moke št. 6 Din 3.50; 1 kg kaše Din 5—6; 1 kg ješprenja 6.— dinarjev, 1 kg ješprenjeka Din 10—12, 1 kg otrobov Din 1.75, 1 kg koruzne moke Din 3.50, 1 kg koruznega zdroba Din 4.450, 1 kg pšeničnega zdroba Din 5—6.—, 1 kg ajdove moke I. Din 6—8.—, 1 kg ajdove moke II. Din 6.—, 1 kg ržene moke Din 4.—. Zito: 100 kg pšenice Din 210—220, 100 kg rži Din 190—200, 100 kg ječmena Din 180—190, 100 kg ovsu Din 190—210, 100 kg prosa Din 190—210, 100 kg koruze Din 160—185, 100 kg ajde Din 190—210, 100 kg fižola ribničana Din 380.—, 100 kg fižola prepeličarja Din 380.—, 1 kg graha Din 8 do 10, 1 kg leče nDi 8—10, Kurivo: 1 tona premoga Din 410.—, 1 kubični meter mehkih drv Din 80.—, — Krma: 100 kg sladkega sena Din 100.—, 100 kg polsladkega sena Din 85.—, 100 kg kislega sena Din 75.—, 100 kg slame Din 60.—. Zelenjava in gobe: 1 kg zgodnjega zelja Din 1.—, 1 kg kislega zelja Din 3.50—5, 1 kg fižola v stročju Din 2—4, 1 kg fižola luščnega Din 3—4, 1 kg česna Din 8—10, 1 kg krompirja 0.75—1.

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog
 Vam nudi
Družba „ILIRIJA“
 Ljubljana, Dunajska c. 40
 Telefon 2820

Sack'ove pluge in njih dele, kultivatorje, okopalnike, brane itd.

dobavlja hitro in zelo ugodno tudi na obroke

Ferdo SMOLA

Sv. Jurij ob juž. žel. (Glavna zaloga Sackovih plugov za Slovenijo.)

250 Din na dan

zaslužite v Vašem okraju. Pišite tovarni PERSON, Ljubljana, poštni predal 307. Znamko za odgovor!

1000 dinarjev

plačam, če svojih kurjih očes, bradavic, rožene kože, odebline ne odpravite v 3 dneh brez bolečin in nevarnosti ter brez noža in brez vnetja z zdravniško priporočanim balzomom »Riac«. Gospod žumarski svetnik L. sporoča: »18 let sem trpel radi kurjih očes, vsak črevelj in vsak korak mi je povzročal muke. Balzam »Riac« je odstranil moja kurja očesa s koreninami vrede. Enako pišeta vladni svetnik dr. Bodenstein in grofica Zeppelin. Cena z garancijskim pismom Din 8.—, 3 lončki 15.— Din.

Dr. Nic. Kemény, Košice, pošl. predal 12/R 13. — Češkoslovaška.

Gospodarji! Gnojite z APNENIM DUŠIKOM

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUŠE«, katero sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor z Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno z dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil. — Stalna zaloga pri

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru

najfinejšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z apnenim dušikom, gnoji istočasno z dušikom in apnom. — Informacije o uporabi in množini, rentabilnosti, kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenega dušika daje

EKONOMU, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

— Velika zaloga —
SUKNENEGA BLAGA
za moške in ženske obleke. Lepa izbira svilenih rut in šerp. Krojači in šivilje, pišite po vzorci!

Kmetovalci, podeželski trgovci in obrtniki!

Kadar naročate kakršnekoli vrste tiskovine za občinske urade, zadruga ali društva, se obrnite zanesljivo glede cen in solidne postrežbe na

TISKARNO »MERKUR«
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23.

PRIJATELJ!

Zakaj so francoske linije najkrajše in najboljše v Severno in Južno Ameriko!

Zato, ker je francosko pristanišče Le Havre najbližje New-Yorku in Ljubljani,

ker velikanski brzoparniki »Ile de France«, »Paris« itd. so v hitrosti neprekosljivi in priljubljeni zato, ker imajo tudi v III. razredu udobne kabine in ker je izborna postrežba, okusna domača hrana in znamenito francosko vino »Borde« brezplačno pri vsakem obedu. Najkrajša pot v Južno Ameriko pa gre preko pristanišča Marseille 14 do 15 dni v Argentino.

Cie. Gle. Transatlantique, Chargeurs-Réunis in Transports-Maritimes.

Pojasnila daje brezplačno zastopnik

IVAN KRAKER, Ljubljana

Kolodvorska ulica 35.

Pomladitev

v 24. urah

je dosegla glasom zahvale gospa dr. A. v Pragi: »Od Vas dobavljenih 10 lončkov kreme »Eros« sem morala prepustiti svojim znancem. Moj obraz je dobra reklama za Vašo kremo, zakaj v kljub temu, da štejem že 49 let, sem lična in mladostna. Krema »Eros« odpravi hitro in sigurno zakežne črve, mozoljčke, gube, črne pege, nosno rdečico, rumene in rjave lise in pege. Garancija: Denar se vrne, če ni uspeha. — Cena Din 12[—], 3 lončki Din 25[—], 6 lončkov Din 40[—].

Dr. Nic. Kemény, Košice C, pošl. predal 12/E 13. — Češkoslovaška.

Izjava.

Ana Šefina, kovačeva žena v Zg. Šiški, preklicujem s tem žalitve, ki sem jih izrekla o Tereziji Pogačar, pos. in gost. v Zg. Šiški št. 84, in se ji zahvaljujem, da je odstopila od kazenskega pregona.

Zg. Šiška, dne 30. septembra 1930.

Ana Šefina.

Zahvala

Ob veliki nesreči, ki nas je zadela s prerano smrtjo naše dobre mame, gospe

Alojzije Slanc roj. Kobler

so nam bili v tolažbo zelo številni izrazi sočustvovanja. Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so nam ustmeno ali pismeno izrazili svoje sožalje in vsem, ki so prišli od blizu in daleč in skupaj z nami spremili blago pokojnico na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, gasilskemu društvu Litija, Smartno, Zagorje, Hotič, Jablanška dolina in Završnik ter litijskemu pevskemu društvu »Lipa«, ki je počastilo spomin ranjke z lepimi žalostinkami. Končno se tudi zahvaljujemo darovalcem krasnih vencev in šopkov.

Vse pa prosimo, da ohranijo pokojnico v blagem spominu.
Litija—Celje, dne 6. oktobra 1930.

Rodbina Slanc — Dr. Hubad

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošt. hranilnica št. 14.257 registr. zadruga z neomejeno zavese Brzjavlj: »Kmetijski dom«
Telefon 2847 v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1 Telefon 2847

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%, brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7 1/2%, brez odbitka davka na rente

Stanje vlog okroglo 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 500.000 dinarjev
Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vlošne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinitvenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poročtvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnim in vrednostnim papirjev ter dovoljuje kredit v tek računov pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2, ura.

Podružnici v Kamniku, Glavni trg in v Mariboru, Slomškov trg 3